

*С.М. Фролов, канд. екон. наук, доц.,
Сумський державний університет*

ПРОБЛЕМИ І ПРОЦЕДУРА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ

Значну проблему як з точки зору теорії, так і практики завжди являло собою питання оцінки ефективності використання бюджетних коштів, у тому числі через реалізацію різноманітних бюджетних програм.

Оцінка ефективності бюджетних програм повинна проводитись на трьох етапах, а саме: при розробці проекту бюджету, при виконанні бюджету, при внутрішньому контролі за виконанням бюджету.

Вже процедура розробки бюджетної програми повинна передбачати оцінку самої програми ще на початку її розробки (зокрема й оцінку доцільності програми з урахуванням державних пріоритетів і завдань соціально-економічного розвитку), оцінку можливих шляхів реалізації програми з доказами щодо ефективності кожного з них, плани щодо результатів реалізації програми.

У процесі виконання бюджету (програми) потрібно здійснювати постійний моніторинг використання коштів, для чого повинна складатись відповідна контрольна документація.

Оцінка ефективності повинна передбачати використання відповідних критеріїв ефективності, своєчасності, якості, результативності. Економічна ефективність насамперед досягається за рахунок оптимізації обсягу задіяних бюджетних коштів, тому що більшість завдань таких програм є неприбутковими, але соціально значущими. При цьому слід зіставляти обсяг витрат на виконання робіт або надання послуг, що плануються, з подібними заходами в минулому або в інших програмах, в інших регіонах. До того ж необхідно слідкувати за динамікою використання бюджетних коштів у даному або схожих проектах.

При оцінці ефективності можна говорити і про ефективність управління бюджетною програмою. У даному випадку велике значення має дотримання критерію своєчасності прийняття фінансових рішень. При цьому обґрунтовується виконання заходів у повному обсязі, аналізуються виконані заходи (якісно і кількісно), з'ясовуються обсяги і причини відхилення виконання заходів (у часі, за якісними і кількісними показниками), здійснюється моніторинг використання коштів за обсягами і в часі.

Немаловажне значення має оцінка результативності використання коштів, тобто вкладу фінансування тих або інших заходів щодо досягнення загального економічного ефекту від програми в цілому.

Фролов, С. М. Проблеми і процедура оцінювання ефективності бюджетних програм [Текст] / С. М. Фролов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.) : у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2009. – Т. 2. – С. 116-117.